

Ο ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΥΠΟ

ΣΠ. ΜΗΔΙΑΡΑΚΗ

Σπυρίδων Μηδιαράκης.

ΘΑ φανή ἴσως παράδοξον εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Ἡμερολογίου, ὅτι τὸ κοινότερον καὶ ἀγαπητότερον τῶν φυτῶν παρ' ἡμῖν, ὁ βασιλικὸς, ὁ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀπ' οὐδεμίας οἰκίας ἐλλείπων, τὸ πρόχειρον τοῦτο φιλοφρονητικὸν μέσον τῶν νεανίδων καὶ τῶν ὑπάνδρων, τὸ χρήσιμον καὶ εἰς θρησκευτικὸς ἔτι σκοπούς ἐν καιρῷ τοῦ ἀγιάσματος καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Σταυροῦ, δὲν εἶναι φυτὸν ἐλληνικόν.

"Οπως πολλὰ ἄλλα φυτὰ καὶ ὁ βασιλικὸς ἥλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς νοτίου Ἀσίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, διεδόθη δὲ ταχέως τόσον πολὺ ώστε κατήντησε φυτὸν ιθαγενὲς, δυνάμεθα δὲ νὰ εἰπωμεν ὅτι ἐντελῶς ἥλλαχεν ἐθνικότητα.

Πότε ἥλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν δυνάμεθα νὰ ὄρισωμεν, ὅπως ἐπίσης ἀκριβῶς ἀγνοοῦμεν τὸν χρόνον τῆς εἰσαγωγῆς καὶ πλήθους ἄλλων φυτῶν, οἷον τῆς ἐλαίας, τοῦ κρομμύου, τῆς ἀγάθης κτλ. Συγγραφεύς τις ἀναφέρει ὅτι ὁ βασιλικὸς εἰσήχθη εἰς τὴν Εύρωπην κατὰ τὸ ἔτος 1548. "Γ' ποθέτομεν ὅτι ἐννοεῖ ὅτι εἰσήχθη εἰς τὴν λοιπὴν Εύρωπην, διότι τοῦ βασιλικοῦ μημονεύει ὁ Ἰπποκράτης, ἀποκαλῶν αὐτὸν "Ωκιμον, ὁ Θεόφραστος, ὁ Κέλσος, ὁ Διοσκουρίδης, ὁ Γαληνὸς καὶ ἄλλοι.

Ἐκλήθη δὲ ὥκιμον ἐκ τοῦ ὥκυς, πιθανῶς ἔνεκα τῆς ταχείας αὐτοῦ αὐξῆσεως.

Τὴν σήμερον ὁ βασιλικὸς μετὰ τοῦ διάνθου (γαρυφάλλου) εἶνε τὰ μόνα φυτὰ ἀτινα ἔχουσιν εύρυτάτην διάδοσιν παρὰ τῷ λαῷ τῆς Ἑλλάδος καὶ παρέχουσιν εἰς τὰς συνηθείας αὐτοῦ καὶ τὴν λαϊκὴν ἀνθοκομίαν ἴδιον χαρακτῆρα. Οὐδεμία κώμη η̄ χωρίον ὑπάρχει, ἐν ᾧ νὰ μὴ βλέπῃ τις ἀπὸ τοῦ παραθύρου τῶν οἰκιῶν γάστραν η̄ τεθραυσμένον ἀγγεῖον, περιέχον φοινικώμενον βασιλικόν. Ἡ τρυφερὰ κόρη τῆς σίκυογενείας, η̄ νεαρὰ χωρικὴ, η̄ ἀδρὰ ἐπαρχιῶτις, θεωρεῖ τὸν βασιλικὸν ὡς τὸ προσφιλέστερον τῶν φυτῶν εἰς ὃ ἐπιδιψιλεύει τὰς τρυφερωτέρας θωπείας, δῑ αὐτὸ δὲ καὶ η̄ δημοσικὴ ποίησις η̄ξιώσεν αὐτὸν στροφῶν ἐπαξίων τοῦ ἀρώματος τὸ ὅποιον ἀποπνέει.

Ο βασιλικὸς μόνος η̄ μετ' ἄλλων ἀγθέων εἶνε τὸ προχειρότερον δῶρον πάσης οἰκογενείας κατὰ τὰς ἐπισκέψεις τῶν φιλων καὶ ξένων. Εἰς τινας μάλιστα νήσους τῶν βορείων Σποράδων η̄ πρωσφορὰ ἀγθοδέσμης ἐκ βασιλικοῦ συνοδεύεται ὑπὸ ἴδιαιτέρου ἐθίμου. "Οταν δηλ. παρέχεται κλάδος τοῦ φυτοῦ τούτου περιβάλλεται οὗτος ὑπὸ χρυσῆς μὲν κλωστῆς ὅταν διδεται ὑπὸ κόρης η̄ εἰς νέον ἄγαμον, ὑπὸ κοινοῦ δὲ νήματος ἐὰν διδεται ὑπὸ ὑπάνδρου γυναικὸς η̄ εἰς ἄνδρα ἔγγαμον. Εἶνε δὲ ἀδύνατον νὰ ἐπισκεφθῇ τις οἰανδήποτε οἰκίαν χωρὶς νὰ λάθη κλάδον βασιλικοῦ.

Η καλλιέργεια τοῦ χαριεστάτου τούτου φυτοῦ καί τοι ἥρξατο παραμελουμένη ἐντὸς τῶν πόλεων, δὲν θὰ δυνηθῇ ὅμως νὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τῶν συνηθειῶν τοῦ λαοῦ, ὅστις πρὸς τοῖς ἄλλοις· ξενικοῖς φυτοῖς, ἀτινα ἀδιακόπως παραλαμβάνει, διετήρησε καὶ θὰ διατηρήσῃ τὴν πρώτην πάντοτε θέσιν εἰς τὴν βασιλικὴν δύντως ταύτην πόσα.

